

V pogovoru

Film o ženski (ne)moči v času nacizma

Helga Emperger je v doslej le malo znani skupini upornikov doživljala krutosti vojne. Film predstavlja njeno usodo.

TANJA GUTOVNIK

ste prišli ob raziskovanju?

Beljak Moč in pogum žensk v času nacističnega režima izpostavlja film »Wilde Minze«, ki ga danes predstavljajo v Beljaku. Producirali sta ga režiserka **Jenny Gand** in zgodovinarica **Lisa Rettl**, ki ponazarjata nasilje režima ob primeru ene ženske.

Vaš film pripoveduje o delu koroške zgodovine, ki ga zgodovinarji doslej menda niso tematizirali. Kaj bo gledalec videl novega?

Lisa Rettl: S pripovedovanjem naše glavne akterke Helge Emperger pride v ospredje skupina partizanov, o kateri doslej komaj obstajajo zapisi. Bila je majhna skupina dezertirjev, takih, ki so odklonili vojaško službo in delavcev na prisilnem delu, ki so zbežali. O tej skupini – »Treffner Gruppe« smo do danes poznali večinoma le njen konec – usmrtitev osmih ljudi 23. decembra 1944 s strani nacistov.

Do katerih novih spoznanj

Rettl: Zanimivi so predvsem poskusi sodelovanja med Osvobodilno fronto in avstrijsko »Freiheitsfront«. O teh novih spoznanjih bo zdaj celo izšla publikacija.

Kako v filmu pridejo do izraza usode dvojezičnih družin?

Rettl: Film se osredotoča na življenje Helge Emperger, kaže pa številne povezave do koroških Slovencev in partizanov – npr. med ujetniškim časom ali ob povezavi te skupine s partizani v Železni Kapli.

Kaj je za Vas glavno sporočilo filma?

Jenny Gand: Da boleče travmatske izkušnje lahko prizadenejo vsakogar, ne glede na starost. In naš spomin nas prisili, da se vedno znova soočamo s tem. Zato je tako pomembno govoriti o teh dogodkih iz naše zgodovine. S pomočjo filmskega dokumenta Helga Emperger

Film »Wilde Minze«

Režija: Jenny Gand (iz Nemčije, živi na Dunaju)
Rešerša: Lisa Rettl (zgodovinarica na Univerzi v Celovcu s težišči nationalsocializem, manjšinska politika in kultura spominjanja)

Premiera filma: danes, 6. novembra, ob 18.00 v Filmstudio v Beljaku
Vabita: Filmstudio Beljak in mesto Beljak
Informacije na spletu: www.wildeminze.at

deli svojo usodo z drugimi.

Katera scena Vas je najbolj ganila?

Gand: Najbolj ganljivi prizor je, ko Helga Emperger pripoveduje o dnevu slovesa od svoje matere Marije. Nedoumljivo je zame, da se je zaradi smrtne kazni za vedno treba ločiti od človeka. V tem trenutku ti odpove jezik.

Film je narejen z vidika žensk. Kakšna razlika je do »moškega« filma?

Gand: Odločilna razlika je osredotočenje na vsakodnevno življenje znotraj družine in prijateljskega kroga ter strategije za preživetje. Opazna je večja odprtost in čustvenost, ne da bi na tem

mestu želela potrditi tega klišeja. Politična in privatna plat sta v ženski pripovedni strukturi tesneje povezani.

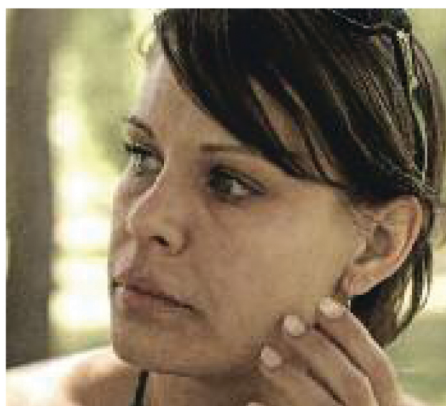
Zakaj je tak način obravnavanja zgodovine tako pomemben?

Rettl: Ukvarjanje z nationalsocializmom je načelno zelo pomembno, ne nazadnje ker njegove izsledke tako na strani žrtev kot tudi storilcev čutimo do danes. Z našim filmom smo orisali osebno raven terorja in diktature. Zgodovina ni le prikaz abstraktnih števil. To velja tudi danes: vsak, ki išče azil, vsak »nelegalac« je človek, je ena usoda. To niso zgolj številke, ki jih lahko porivamo sem in tja.

»Film kaže številne povezave do koroških Slovencev in partizanov.«

zgodovinarica
Lisa Rettl

»Naš spomin nas prisili, da se vedno znova soočamo z bolečimi travmatskimi izkušnjami.«

režiserka
Jenny Gand